

VAROLUŞ GAYEMİZ İMAN VE İSTİKAMET

I-Konunun Planı

A-İman Kavramı:

Sözlükte: Eman kökünden türeyen iman; güven duygusu içinde tasdik etmek, inanmak demektir. Terim olarak: Peygamberlerin Allah'tan alıp din adına tebliğ ettiği kesinlik kazanan hususlarda peygamberleri tasdik etmek ve onlara inanmak anlamındadır. Bu imana sahip kişiye mümin, inancına göre yaşayan kişiye de müslim, müslüman denir.

B-İstikamet Kavramı:

Sözlükte: Dini ve ahlaki hükümlere uygun bir hayat sürme, her türlü aşırılıktan sakınma, Allah'a itaat etme, Hz. Peygamberin sünnetine uyma şeklinde tanımlanmıştır.

II-Konunun Açılımı ve İşlenişi

Besmele, hamdele, salavatla giriş yapıldıktan sonra, kısa bir duayla sohbe başlanır Konu hakkın daki kısa bilgilendirmeden sonra iman ve istikamet kavramları tanımlanır. İnsanın yaratılış gayesinden sözedilir. Mümince yaşamın olmazsa olmazları iman ve istikametın öneminden bahsedilir. İki cihan sadetini kazandıracak iman ve istikamet üzere bir yaşam ve ölüm için duayla bitirilir.

III- Konunun Özet Sunumu

A-İnsanın Yaşam Gayesi:

Her insan dünyanın farklı bir coğrafyasında doğar, farklı kültüre sahip bir ailede büyür. Sağlıklı bir ailede ve sosyal çevrede büyüyen çocuğun iki temel arzusu vardır ; daha çok oyun oynamak ve biran önce büyümek .Zaman hızlıca akar ve çocuk büyür, gençlik çağına ulaşır. Ergenlikle beraber sorgulama başlar, ben neden varım? Dünya neden var? Herkes kendince bir hedef peşinde koşmakta , benim amacım ne?

İnsanı yaratan ve ona şah damarından daha yakın olan Rabbi cevap verir:

“Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.” (Zariyat 51/56.)

“Onlardan bir rızık istemiyorum, beni doyurmalarını da istiyor değilim.” (Zariyat 51/57.)

“Şüphesiz rızık veren sarsılmaz gücün sahibi yalnızca Allah'tır.” (Zariyat51/58.)

İnsanı eşrefi mahlukat olarak , halife olarak yaratan insana akıl ve irade veren Rabbi; insanın ihtiyaç duyduğu açıklamayı yapar , Rabbi ondan rızık istememektedir.istediği varoluş gayesine uygun yaşaması Yaradana kulluk etmesidir.Fakat bu kulluk zorunlu bir kulluk değildir , insanın aklıyla düşünüp hakikati bulması, iradesiyle hakkı seçmesi istenir.

İnsanın varoluş gayesinden bahseden başka ayetlere örnekler verelim:

“Gökleri yeri ve bunların arasındakileri oynayıp eğlenmek için yaratmadık. Bunları hakikat ve hikmet çerçevesinde yarattık, fakat çoğu bunu bilmezler.” (DUHAN 44/38-39.)

“Sizi boş yere yarattığımızı ve sizin artık huzurumuza getirilmeyeceğinizi mi sandınız?” (Mü’minun 23/115.)

“Göğü , yeri ve ikisi arasındakileri boş yere yaratmadık. Bu , inkar edenlerin zannıdır.Cehennem ateşinden vay o inkarcıların başına geleceklere!” Sad 38/27.”

Çeşitli inanç ve ideolojilerin etkisinden uzak , hakkı ve hakikati bulma niyetiyle kainata bakan her perdesiz göz tüm evrende Yaradanın imzasını görür.Düşünen her temiz akıl, ışık hızıyla dahi ilerlendiğinde sonuna ulaşamayan ,galaksilerle, yıldızlarla süslenmiş uçsuz, bucaksız evrenin tesadüfen olamı yacağını kavrar.İçinde yaşadığı dünyaya baktığında kusursuz gökyüzünü, yüce dağları, engin denizleri seyreder.Karada, suda yaşayan milyonlarca canlının,filinden aslanına,balinasından,midyesine;örümceğinden, sineğine... kadar hepsinin muhteşem bir düzenin parçası olduğunu fark eder.Yaşam döngüsündeki ahengi ve estetiği görür.İnsan bu düzen içindeki varlığının sebebini sorgular. Cevap Yaradandan gelir:

“O, hanginizin daha güzel işler yapacağını denemek için ölümü ve hayatı yarattı. O, Aziz olan ve günahları bağışlayandır.” (mülk 67/2.)

Evet Allah c.c hayatı ve ölümü boşuna yaratmamıştır, oyun ve eğlence için de yaratmamıştır. Bu muhteşem kainat , evrenin küçük bir numunesi, akıl ve irade sahibi insanı denemek için varedilmiştir. Kim temiz bir akıl ve gönülle Rabbini bulacak ve onun için yaşayacak ? Kim yeteneklerini heder edip ömür sermayesini tüketecek?

B-İman ve İstikamet Üzere Yaşamak:

1-İman Nimeti:

İnsanı mutlu eden sebepler vardır örnek vermek gerekirse: Kişinin fiziken güzel olması, akıllı olması, sağlıklı, varlıklı olması gibi .Peki her güzel,akıllı,sağlıklı,varlıklı insan mutlu mudur? Sanırım cevabı hepimiz biliyoruz, hayır değildir.Evet bu vb dünyevi nimetler mutluluğa katkı sunabilir , fakat gerçek mutluluğun kaynağı olamazlar. Nice pireyi deve yapıp mutsuz olan insan varken, nice de ciddi sıkıntılar yaşamasına rağmen yüzünden tebessümü eksilmeyen insanlar vardır. Peki işin sırrı nedir? Birçok insanın aradığı ve bulamadığı gönül huzuru nerededir? Kalplerdeki bu hüznü nasıl gider? Cevabı yine RAUF Mevla vermektedir:

“Onlar iman eden ve kalpleri de daima Allah’ı hatırlayıp anmakla huzura eren kimselerdir. Kalpler ancak Allah’ı anmakla huzura erer.” (Rad 13/28.)

İman eden ,aklıyla Rabbini bulduktan sonra, kalben de bu hakikati benimseyen ,kabul eden insan ne de nasiplidir. Kainatın sahibini tanıyıp, kendini bilip, tüm mahlukatla uyum içinde yaşar. Ne nasipsizdir inkarcı ; Yaradan bilmez, kendi cevherinden habersiz,herkesle kavgalı, en çok da kendisiyle kavgalı, içindeki huzursuzluğu geçici eğlenceler ve zevklerle hissetmemeye çalışır, yok oluş olarak gördüğü ölümü hatırlamak dahi istemez; fakat ölümden kaçış var mı? İmandan yoksun kalp fiziksel olarak evet atar, kan pompalar ; ama içindeki o manevi boşluğu bir türlü dolduramaz, inkarcı

kocaman bir boşluk ve hiçlik içindedir, maneviyattan yoksun kalpte maddiyat ve çıkar ilişkileri vardır, güçlünün güçsüzü ezdiği, ahlaki dejenerasyonun kaçınılmaz olduğu zalim bir yaşama mahkumdur.

Nur Suresinde bu durum şöyle anlatılır:

“Ya da inkar edenlerin amelleri, engin bir denizdeki karanlıklara benzer ki ; onun üstünü bir dalga kaplamıştır, onun üstünde yine bir dalga, onunda üstünde bir bulut vardır. Bir kısmı bir kısmı üzerinde olan karanlıklar bastırmıştır öyleki; kendi elini çıkardığında onu bile göremeyecek durumdadır. Allah kime nur vermemişse , artık onun için nur yoktur.” (Nur102/40.)

Peki ya Mevlaya gönülden bağlı müminin kalbi nasıldır? Kendini tanıyan, Rabbini tanıyan ona gönülden inanıp güvenen , ben yalnız değilim benim Sahibim var diyen, Rabbinin rızası için yaşayan müminin kalbi nasıldır?

En’am Suresinde şöyle buyrulur:

“Ölüyken diriltip insanların arasında yol alması için kendisine bir nur verdiğimiz kimse, karanlıklara dalmış olan ve bir türlü çıkamayan kimseye benzer mi hiç? İşte böylece kafirlere yaptıkları süslü gösterilmiştir.” (En’am 6/122.)

Dünya insan için kısa bir konaklama ve imtihan yeridir, fani ömür bitince insan Rabbine döner. “Göklerin ve yerin mülkü Allah’ındır ve dönüş ancak O’nadır.” (Nur 102/42.) Bu kaçınılmazdır mümin ya da inkarcı herkes asli vatanına döner , yolculuk bitmiş, Peygamberimizin ifadesiyle uyku misali olan dünya hayatı son bulmuş, gözler gerçek hayata açılmıştır.” İnsanlar uykudadırlar, ölünce uyanırlar.” (s.a.v) Ahirette yalnızca iki konaklama evi vardır; ya cennet ya cehennem . İnsanlar o dehşetli ateşi gördüklerinde Allah’a sığınır, cennetin sonsuz mülkünü ,ihtişamını görünce de cennette yaşamak isterler ,gözlerdeki perdeler kalkmıştır, cenneti gören gözler orayı ister. Sonra dünya yaşantılarından bir şey hatırlarlar cennete ancak dünyadayken Allah’a iman edenler girebilecektir. Müminler Rablerinin kendilerine olan vadiyle mesutken, inkarcılar dünyadayken reddettikleri acı azabı tadacakları gerçeğiyle bedbahtır.

Evet ahirette herkes cennete girmek ister; ancak bu yalnızca imanla Rabbine kavuşanlara nasip olur.İman anahtarı elinde olan cennetin kapısını açar.Efendimiz (s.a.v) şöyle buyurmuştur:

“ Allah bana git, ümmetinden olup da kalbinde hardal tanesi kadar iman bulduğun kimseyi cennete koyup yerleştir diyecek; ben de gidip kalbinde hardal tanesi kadar iman bulduğum kimseleri alıp cennete götüreceğim.” (Müsned3/144.)

2-İstikamet Yolu:

Dünya ve ahirette kazanmanın ilk adımı imandır; fakat bu tek adımla insan yürüyemez, İman adımına başka adımlarda eşlik etmelidirki insan Rabbinin kendisine gösterdiği dosdoğru yolda, sıradı müstakimde yol alabilsin ve nurlu yolu takip ederek Rabbinin rızasını , dünya ve ahiret sadetini kazana bilsin. Müminler beş vakit namazda günde kırk kez , dosdoğru yolda olmak için dua ederler.Zira bu yol Salihlerin,şehitlerin,peygamberlerin yoludur. Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v)’in yoludur.

“Bizi doğru yola, kendilerine nimet verdiklerinin yoluna ilet; gazaba uğrayanlarinkine ve sapkın larinkine değil.” (Fatiha 1/6-7.)

Allah c.c,İmtihan için bulunduğumuz dünyada yolumuzu şaşırılmamız için rehber olarak Kur'anı ve Habibini göndermiştir.Rasulullah (s.a.v) veda hutbesinde ümmetine şöyle seslenmiştir:

“Size iki şey bırakıyorum, onlara sınıksız sarıldığınız sürece yolunuzu şaşırılmayacaksınız; Allah'ın kitabı ve Peygamberinin sünneti.” (Tirmizi,Menakıb,31.)

Ayette şöyle buyrulur “ Gerçekten sen pek büyük bir ahlak üzeresin.” (Kalem 68/4.)

Hz. Hatice'nin gözünden Efendimiz “Sen hısım akrabaları gözetirsin, aileni korursun,yetimi gözetir doyurursun,sözün en doğrusunu söyler, emanete ihanet etmezsin,fakir fukaraya yardım edersin.” (Buhari,Bedyü'ül-Vahy,1.)

Kendisine cahiliye döneminde dahi Muhammed'ül-Emin denilen , Hud Suresi beni ihtiyarlattı “Emrolunduğun gibi dosdoğru ol” (Hud 11/112.) buyuran Rasulullah'a müminlerin özellikleri sorulduğunda şöyle cevap veriyor:

“Mümin korkak olabilir mi? Evet olabilir, mümin cimri olabilir mi? Evet olabilir, Mümin yalancı olabilir mi? Hayır, asla .” buyurdu. (Muvatta,Kelam,19.)

Helal dairede Sırat'ı Müstakim üzere yaşamamızı öğütleyen ayetlere örnekler verelim:

“ Ey Muhammed deki ! Gelin Rabbinizin size haram kıldığı şeyleri okuyayım : O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın, anne-babaya iyi davranın, fakirlik endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyin, sizi de onları da biz rızıklandırırız,zina benzeri çirkinliklere bunların açığına da gizlisine de yaklaşmayın, meşru bir hak karşılığı olmadıkça Allah'ın haram kıldığı bir canı öldürmeyin.İşte bunu emrettiki akledesiniz.” (En'am 6/151.)

“Rüşdüne erinceye kadar yetimin malına en güzel şekilde yaklaşın,ölçüyü tartıyı adaletle tam yapın,biz herkesi ancak gücünün yettiğiyle sorumlu tutarız,birisi hakkında konuştuğunuzda yakınınız bile olsa adil olun,Allah'a verdiğiniz sözü tutun.İşte bunları Allah size öğüt almanız diye emretti.” (En'am 6/152.)

“Kim Allah'a ve peygambere itaat ederse, işte onlar Allah'ın kendilerine nimet verdiği peygamberlerle,sıdıklarla,şehidlerle ve Salihlerle birliktedirler.Bunlar ne güzel arkadaşlardır.” (Nisa 4/69.)

Mevla bizleri affetsin, ömürlerimiz Efendimizin izinde geçsin, yolumuz dosdoğru nurlu Kur'an ve sünnet yolu olsun.Mevla hepimize iman ve istikamet üzere yaşam ve ölüm nasip etsin,iki cihanda aziz kılınsın,tüm sevdiklerimizle beraber Efendimizin sancağı altında toplanıp , Kevser suyundan içmek nasip olsun,Mevlanın rahmetiyle ebeden kurtulan; cennetiyle, Cemaliyle müşerref kıldığı razı olan ve olunan kullardan olmak cümlemize nasip olsun, amin.

IV-Yararlanılabilecek Bazı Ayetler: Hud 11/112.,Fussilet 41/30-32., Yunus 10/62., Ahkaf 46/13-14.,El-Hac22/67.,Yasin 36/4.,Ez-Zümer 39/32-33.,Şura 42/52.

V-Yararlanılabilecek Bazı Hadisler: Müslim,İman,62,Tirmizi,Buhari, Edeb,69,Tirmizi,Kıyamet,60,Ebu Davud,Büyu,1,Müslim, Büyu,47.

VI-KAYNAKLAR

1-TDV Ansiklopedisi.

2-Elmalılı Hamdi Nazır , Hak Dini Kur'an Meali.

3-Sahih'i- Buhari, Kütüb'ü-Sitte.

Hazırlayan:

Aziziye İlçe Müftülüğü Vaizesi Fahriye TEMUR